

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **6 Nisan 2026**
Sayı: **18148**

42978

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

01.04.2026

Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili

Tokat ili Erbaa ilçesine bağlı Gümüşalan, Pınarbeyli ve Çamdibi köyleri arasında, MAKSAN Madencilik San. Tic. A.Ş. tarafından 91.630 (ER:3504670) ruhsat numaralı II-A Grubu Taşocağı ve Kıрма- Eleme Tesisi Projesi kapsamında patlatmalı taşocağı açılmasının planlandığı ifade edilmektedir.

Vatandaşlar tarafından tarafımıza iletilen bilgi ve belgelere göre söz konusu proje alanı; Pınarbeyli köyüne yaklaşık 720 metre, Çamdibi köyüne yaklaşık 850 metre, Gümüşalan köyüne yaklaşık 1.200 metre mesafede bulunmakta, en yakın yapıya uzaklığın ise yaklaşık 270 metre olduğu belirtilmektedir. Aynı bilgi ve belgelerde, proje alanının köylerin içme ve sulama suyu kaynaklarına, tarım alanlarına, köy yollarına ve hassas doğal alanlara oldukça yakın olduğu; bölgede mevcut taşocakları nedeniyle hâlihazırda yoğun kamyon trafiği, tozlanma ve yol bozulmalarının yaşandığı; ayrıca alan çevresinde tarihî kalıntılar ile SİT niteliği taşıyan alanların bulunduğu ifade edilmektedir.

Öte yandan, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 31.10.2025 tarih ve 10693 sayılı kararıyla, patlatmalı taşocağı yapılması planlanan bölgenin kuzeyinde yer alan Delikli Kaya ve Kara Mezarlık ile doğusunda bulunan Kilise Yeri'nin korunması gerekli kültür varlığı/SİT kapsamında değerlendirildiği belirtilmektedir. Bu durum, proje sahasının yalnızca çevresel açıdan değil, aynı zamanda tarihî ve kültürel mirasın korunması bakımından da hassasiyet taşıdığını göstermektedir.

Ayrıca 13 Mart 2026 günü saat 03.35'te Niksar merkezli MW 5.5 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiş; AFAD'ın ön değerlendirme raporuna göre deprem yerin 6,37 kilometre derinliğinde gerçekleşmiş, çok sayıda artçı sarsıntı kaydedilmiş ve Pınarbeyli köyü merkez üssüne en yakın yerleşim yerleri arasında sayılmıştır. Aynı raporda, bölgenin 1900'den bugüne kadar $M \geq 4.0$ büyüklüğünde 819 deprem ürettiği ve deprem tehlikesinin yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunan, zemin yapısı ve doğal dengesi bakımından hassas nitelik taşıyan böyle bir bölgede planlanan patlatmalı üretim faaliyetlerinin, yalnızca rutin izin süreçleri kapsamında değil; afet riski, zemin güvenliği ve kamu güvenliği boyutlarıyla birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kelkit Vadisi ise yalnızca Tokat'ın değil, Anadolu'nun da önemli doğal yaşam havzalarından biridir. Avrupa Birliği tarafından da Kelkit Vadisi'nin korunmasına ilişkin rapor yayımlandığı bilinmektedir. Bunun yanında, Tokat'ın resmî çevre durum raporlarında Kelkit Vadisi "Önemli Doğa Alanı" olarak yer almakta; bilimsel çalışmalarda vadide 1.316 takson tespit edildiği ve bunların 132'sinin endemik olduğu belirtilmektedir. Su kaynakları, verimli toprakları, endemik bitki varlığı, zengin fauna yapısı ve hassas ekosistem dengesi dikkate alındığında, bu alanın plansız müdahalelere, maden baskısına ve doğal dengeyi bozabilecek uygulamalara maruz bırakılmasının telafisi güç sonuçlar doğurabileceği açıktır.

Türkiye'nin, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı COP31'e ilk kez ev sahipliği yapacağı ve konferansın 9-20 Kasım 2026 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirileceği ilan edilmiştir. Ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının resmî açıklamalarında, Sıfır Atık hareketinin Sayın Emine Erdoğan'ın himayelerinde başlatıldığı ve Türkiye'nin çevre koruma vizyonunun uluslararası alanda öne çıkarıldığı belirtilmektedir. Sayın Emine Erdoğan'ın da çeşitli programlarda çevre bilinci ve doğanın korunmasının önemine vurgu yaptığı bilinmektedir.

Türkiye'nin iklim diplomasisi ve çevre politikaları bakımından böylesine görünür bir rol üstlendiği bir dönemde, Kelkit Vadisi gibi hassas bir ekosistemde ve büyük ova ilan edilen 3 büyük ovası ile bunlara bağlı 5 ovaya sahip Tokat ilinde çevresel tahribat riski doğurabilecek projelere izin verilmesi, kamu yönetiminin ortaya koyduğu çevre koruma yaklaşımıyla çelişebilecektir.

Diğer taraftan, Erbaa ilçemizde 540 dekar sera alanı ve 100 dekar açık alan olmak üzere toplam 640 dekar alanda 120 üretici tarafından süs bitkileri yetiştiriciliği ve kesme çiçek üretimi yapılmakta, bu faaliyetin yaklaşık 1.500 kişiye istihdam sağladığı, toplam yatırım büyüklüğünün 1 milyar TL'ye ulaştığı ve üretimin 85 ülkeye 105 milyon dolarlık ihracata katkı sunduğu da bilinmektedir. Açık çiçekçilik ve sera çiçekçiliği bakımından öne çıkan Erbaa'da, su kaynaklarını, toprağı, mikroklimayı ve üretim bütünlüğünü olumsuz etkileyebilecek patlatmalı bir taşocağı projesi; yalnızca mevcut tarımsal üretimi değil, çiçekçilik sektörünü, kırsal istihdamı ve ihracat potansiyelini de doğrudan riske atabilecek niteliktedir.

Bu itibarla; söz konusu projenin çevresel etkileri, deprem ve heyelan riski, su kaynakları üzerindeki muhtemel sonuçları, tarımsal üretime verebileceği zarar, kültürel miras alanlarına yakınlığı ve bölgenin ekolojik hassasiyeti birlikte değerlendirildiğinde, kamu yararı ilkesi doğrultusunda tüm yönleriyle yeniden incelenmesi önem arz etmektedir.

Bu çerçevede;

1. Tokat ili Erbaa ilçesine bağlı Gümüşalan, Pınarbeyli ve Çamdibi köyleri arasında planlanan söz konusu patlatmalı taşocağı ve kırma-eleme tesisi projesi için Bakanlığınıza sunulmuş bir ÇED başvurusu bulunmakta mıdır; bulunmakta ise süreç hangi aşamada mıdır?
2. 13 Mart 2026 tarihinde meydana gelen Niksar merkezli MW 5.5 büyüklüğündeki deprem sonrasında, söz konusu proje sahası bakımından ÇED sürecinin deprem riski yönünden yeniden değerlendirilmesi gündeme alınmış mıdır?
3. Proje alanı için deprem, heyelan, zemin hareketliliği, patlatma kaynaklı titreşim ve bunların birlikte doğuracağı birleşik riskler bakımından Bakanlığınıza ayrıca bir jeolojik-jeoteknik inceleme yapılmış mıdır?
4. Köy yerleşimlerine, en yakın yapılara, tarım alanlarına, grup yollarına ve su iletim hatlarına yakınlık dikkate alınarak Bakanlığınıza bir çevresel uygunluk ve güvenlik değerlendirmesi yapılmış mıdır?
5. Bölgede hâlihazırda faaliyet gösterdiği ifade edilen diğer taşocakları ile yeni planlanan projenin birlikte doğuracağı kümülatif etki ÇED sürecinde değerlendirilmiş midir?
6. Kelkit Vadisi'nin biyolojik çeşitlilik, flora-fauna, önemli doğa alanı niteliği ve hassas ekosistem özellikleri dikkate alınarak proje sahasına ilişkin özel bir çevresel hassasiyet analizi yapılmış mıdır?
7. Proje sahasının yakın çevresinde bulunduğu belirtilen tarihî kalıntılar, mezarlık alanları ve sit niteliği taşıyan alanlar bakımından Kültür ve Turizm Bakanlığı ile koruma kurullarından görüş alınmış mıdır?
8. Patlatmalı üretimin hava kalitesi, toz emisyonu, gürültü, titreşim ve insan sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin bilimsel modelleme veya saha incelemesi yapılmış mıdır?
9. Grup yollarında hâlihazırda yaşandığı belirtilen ağır tonajlı araç trafiği, yol bozulması, güvenlik ve toz sorunları çevresel etki değerlendirmesine dâhil edilmiş midir?
10. Bakanlığımız, deprem riski yüksek, ekolojik açıdan hassas ve kırsal yerleşim dokusunu doğrudan etkileyen bu proje hakkında yerinde inceleme yapmayı ve süreci kamu yararı ilkesi doğrultusunda yeniden değerlendirmeyi düşünmekte midir?

11. Türkiye'nin COP31'e ilk kez ev sahipliği yapacağı ve iklim diplomasisini uluslararası ölçekte öne çıkardığı bir dönemde, söz konusu projenin Bakanlığınızın iklim değişikliğiyle mücadele, biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumu bakımından ayrıca bir değerlendirme yapılmış mıdır?
12. Sayın Emine Erdoğan'ın himayelerinde yürütülen Sıfır Atık vizyonu ve Bakanlığınızın çevre koruma politikaları dikkate alındığında, Kelkit Vadisi gibi hassas alanlarda patlatmalı taşocağı faaliyetlerine ilişkin özel koruma yaklaşımı veya sınırlayıcı bir idari tedbir öngörülmekte midir?
13. Tokat Valiliği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü veya Bakanlığınıza bağlı diğer birimlerce proje sahasında yerinde inceleme yapılmış mıdır; yapılmış ise tespitler nelerdir?
14. Bölge halkı tarafından iletilen itiraz, şikâyet ve başvuruların sayısı kaçtır; bu başvurular kapsamında hangi idari işlemler tesis edilmiştir?
15. Söz konusu proje için Halkın Katılımı Toplantısı yapılmış mıdır; yapılmış ise hangi tarihte, nerede yapılmıştır ve toplantıda yöre halkı tarafından hangi temel itirazlar dile getirilmiştir?
16. Erbaa ve çevresinde tarım, bağcılık ve süs bitkileri üretimiyle iç içe bir kırsal ekonomik yapı bulunduğu dikkate alındığında; toz, titreşim, kamyon trafiği ve su rejimi bozulmasının bölgesel üretim deseni üzerindeki etkileri ayrıca incelenmiş midir?
17. Proje hakkında Bakanlığınız, Tokat Valiliği veya İl Müdürlüğü tarafından verilmiş herhangi bir çevresel izin, uygunluk görüşü, denetim raporu veya idari karar bulunmakta mıdır; bulunmakta ise bunların tarih ve içerikleri nelerdir?